

4. Виготський Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психол. Очерк / Лев Виготський. – 2-е изд. – М. : Просвещение, 1967. – 122 с.
5. Виготский Л.С. Воображение и творчество в детском возрасте: Психол. Очерк. Кн. для учителя. – М.: Просвещение, 1991. – 93 с.
6. Катаєва Л.І. Вивчення пізнавальних процесів дітей дошкільного віку. М.: Владос, 2004. – 234 с.
7. Кудрявцев В.Т. Уява дитини: природа і розвиток // Психологический журнал. –2001. – № 5. – 57 с.

Ушакова К.Ю.

аспірантка,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

ПСИХОЛОГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ «Я-КОНЦЕПЦІЇ» У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ

На сучасному етапі становлення української освіти актуалізується проблема підвищення ефективності підготовки студентів вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації як професіоналів із високорозвиненою професійною свідомістю та самосвідомістю, що вирізняються позитивним змістом. У вітчизняному суспільстві особливої гостроти набуває потреба у випускниках, які мають глибокі знання та необхідні вміння за фахом, розвинені уявлення про себе як професіонала, позитивно ставляться до професійної спільноти, адекватно оцінюють себе як професіонала, прагнуть до професійного самовдосконалення та успішної професійної самореалізації.

Важливим пріоритетом імплементації Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту» визначено підготовку професіоналів нового типу в державних вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації. Тому нагальним завданням вітчизняної психологічної науки стає розробка ефективної програми

психологічного супроводу розвитку професійної «Я-концепції» у студентів медичних коледжів на етапі їх навчання, в основу якої буде покладено відповідну модель. Адже розвинена професійна «Я-концепція», що сповнена позитивним змістом, є запорукою подальшого успішного професійного становлення майбутніх медичних працівників.

За результатами теоретичного та емпіричного вивчення нами проблеми становлення професійної «Я-концепції» у студентів медичних коледжів [1; 2] було сконструйовано психологічну модель цього процесу (рис. 1).

Рис. 1. Психологічна модель розвитку професійної «Я-концепції» у студентів медичних коледжів

Як помітно з рис. 1, в авторській моделі першочерговим завданням визначено активізацію психологічних механізмів розвитку професійної свідомості та «Я-концепції» у майбутніх медичних працівників – професійної ідентифікації, самоідентифікації та рефлексії. Підкреслено й те, що в процесі розвитку професійної «Я-концепції» у студентів медичних коледжів важливо враховувати провідні соціальні та психологічні чинники цього процесу. Зокрема: розвиненість професійної свідомості студентів; їх ставлення до майбутньої професійної діяльності; співвідношення реальних уявлень студентів про себе як майбутніх медичних працівників із ідеальними (еталоном); місце професійної спрямованості у мотиваційній сфері особистості; прагнення професійної самореалізації; значущість для студентів обраної професії, актуальність і значущість професійної самоідентичності (психологічні); професійна освіта; престижність професії медичного працівника у суспільстві; соціальний статус медичних працівників у суспільстві; ставлення до медичних працівників у суспільстві (соціальні).

Активізація психологічних механізмів розвитку професійної «Я-концепції» у студентів медичних коледжів із урахуванням чинників цього процесу, про які згадувалося вище, зумовлюватиме появу в них певних прагнень. А саме – прагнення одержання знань про фахову професійну діяльність і про себе як медичного працівника, прагнення позитивного професійного ставлення до себе і спільноти медичних працівників, прагнення конструктивних взаємодій у професійних ситуаціях.

Окреслене визначено підґрунтям роботи з інтенсифікації розвитку професійної свідомості та «Я-концепції» у майбутніх медичних працівників. Передбачається, що ця робота має здійснюватися у напрямках актуалізації процесів професійного пізнання та самопізнання, професійного оцінювання й самооцінювання, самоконтролю і саморегуляції у професійних взаємодіях.

Її найважливішим результатом має стати виникнення в студентів таких конструктивних компонентів професійної

«Я-концепції»: професійного образу «Я – фахівець у галузі медицини» (когнітивний), об'єктивної професійної самооцінки та позитивного професійного самоствавлення (емоційно-оцінний), самоконтролю і саморегуляції в професійній діяльності (поведінковий).

Отже, ефективність розвитку професійної «Я-концепції» в студентів медичних коледжів забезпечуватиметься послідовним виконанням відповідної роботи, з огляду на чинники цього процесу. А саме: роботи з актуалізації в них механізмів професійної ідентифікації, рефлексії й самоідентифікації; та роботи з актуалізації процесів професійного пізнання і самопізнання, професійного оцінювання й самооцінювання, самоконтролю і саморегуляції у професійних взаємодіях. Проведення такої роботи сприятиме розвитку в студентів професійного образу «Я – фахівець у галузі медицини», об'єктивної професійної самооцінки й позитивного професійного самоствавлення, а також самоконтролю і саморегуляції в професійній діяльності. Водночас поява цих утворень засвідчуватиме виникнення у майбутніх медичних працівників професійної «Я-концепції», адже вони є основними конструктами її когнітивного, емоційно-оцінного і поведінкового компонентів.

Перспективними для подальшого вивчення вважаємо питання розробки програми психологічного супроводу розвитку професійної «Я-концепції» у студентів медичних коледжів на основі презентованої моделі. Результати його вивчення висвітлюватимемо в наших наступних публікаціях.

Список використаних джерел:

1. Ушакова К. Ю. Динаміка актуальності та значущості професійної ідентичності студентів медичних коледжів» / К. Ю. Ушакова // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology. – 2016. – IV (47), Issue 101. – P. 73-76.

2. Ушакова К. Ю. Соціальні та психологічні чинники розвитку професійної «Я-концепції» студентів медичних коледжів / К. Ю. Ушакова // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія 12. Психологічні науки: зб. наук. праць. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. – № 5 (50). – С. 131-137.